

[Bodil Thrane]

Efter Venstres mening må det være i alles interesse, at vi ikke opretholder uhensigtsmæssige regler fra en fjern fortid, og da det samlede skovareal i Danmark ikke synes at blive berørt af forslaget, ligesom ingen af de hørte organisationer har gjort indvendinger imod det, snarere tværtimod, kan vi fuldt ud tilslutte os forslaget.

Gade (SF):

Der står i lovforslagets bemærkninger, at det er en sideeffekt af arbejdet med afregulering og afbureaukratisering. Det har vi jo snakket meget om i forbindelse med miljølovgivningen, og jeg skal sige på SF's vegne, at vi gerne vil være med til at tage den sidegevinst, der ligger her.

For øvrigt synes vi, at den fremgangsmåde, der er anvendt, hvor man undgår, at skovene bliver splittet op i småskove i forbindelse med ændringer af loven, er en god ting, og jeg kan forstå på lovforslaget, at det netop er derfor, overgangsperioden er foreslået.

Vi kan give vores tilslutning til, at vi ændrer loven på dette område.

Niels Højland (FP):

Jeg skal udtale følgende på Fremskridtspartiets vegne, da vores ordfører på dette område ikke er til stede:

Det er, som sagt af tidligere ordførere, et stykke Danmarkshistorie. Vi fik en udmærket redegørelse for lidt siden for, hvad ordene betød, når det blev splittet op. Det var da meget interessant. Det er nok ikke mange, der har sat sig ind i, hvad det betyder.

Det korte af det lange er, at det er en forenkling af en lovregel, og dermed være også sagt, at Fremskridtspartiet vil støtte forslaget.

Addi Andersen (CD):

Som det nu er sagt flere gange, er miljøministerens forslag et led i afbureaukratiseringen inden for miljøområdet. Det er en opfølgning, men ikke en svækkelse af skovloven, der blev vedtaget for to år siden. Centrum-Demokraterne støttede denne lov ved behandlingen i 1989, og vi vil også stille os positivt til de nu af ministeren foreslåede ændringer.

Lone Dybkjær (RV):

Tilslutning!

Lysholm Christensen (KRF):

Jeg lyttede med interesse til hr. Rønholts ordførertale. Jeg lagde mærke til, at Det Konservative Folkeparti på dette punkt ikke helt lever op til, hvad der dybest set ligger i ordet konservativ, men har bevæget sig siden 1919.

Vi kan også tilslutte os, at man laver om på disse særregler om majoratsskove, der selvfølgelig ikke er tidssvarende længere. Vi har ingen problemer med at støtte lovforslaget.

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Jeg skal takke for den positive tilslutning fra alle partier. Og så skal jeg da lige minde hr. Lysholm Christensen om, at vi konservative forandrer jo for at bevare, og som man kan se i fremsættelsestalen, bevarer vi hermed en samlet fast ejendom ved at forandre loven, og det er jo det vigtige.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 16:

Forslag til folketingsbeslutning om anvendelse af regnskovstræ.

Af Helen Beim (S) m.fl.
(Fremsat 25/1 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Regeringen deler helt Socialdemokratiets interesse for at bevare regnskovene. Beskyttelsen af de tropiske skove er nemlig af meget stor betydning, ikke blot for de tropiske lande, men for Jorden som helhed.

[Miljøministeren]

De tropiske skove har mange værdier. Nogle er af global karakter: den biologiske mangfoldighed, en klimastabiliserende effekt og forsyningen med ædelt træ. Andre er af mere lokal karakter: forsyning med brænde og andre produkter samt ikke mindst beskyttelse af jord- og vandressourcer.

De tropiske skove er samtidig hjemsted for en kolossal masse af verdens dyrearter, og det er også dér, vi forventer at finde reserver, som kan hjælpe til bekæmpelse af sygdomme. Det sker jo stadig væk.

Det er af alle disse grunde naturligvis meget alvorligt, at de tropiske skove er truede. For 10 år siden forsvandt der 11 mio. ha om året. I dag skønner man, at der forsvinder 17 mio. ha om året.

Regeringen er enig med forslagsstillerne til dette beslutningsforslag i, at vi her har et meget vigtigt problem. Spørgsmålet er imidlertid, hvordan vi mest effektivt får vendt udviklingen, så udnyttelsen af regnskovene, eller snarere af de tropiske skove i det hele taget, sker ud fra bæredygtige principper, som vi er enige om. Derefter er spørgsmålet, hvilke midler der skal tages i anvendelse for at sikre disse skove, men også deres kulturbefolkningers mulighed for at leve.

Ved en sådan overvejelse er det vigtigt at have et realistisk forhold til Danmarks rolle og betydning i det internationale samfund samt en erkendelse af, at problemet berører et omtåleligt suverænitetsspørgsmål i relation til landenes egne naturlige ressourcer og naturligvis også i relation til de enkelte landes egen myndighedsudøvelse. Den tid er vel forbi, hvor den store hvide mand kan komme og fortælle, hvordan man skal opføre sig rundt i verden. En løsning af problemerne kræver, at vi ser dem i deres helhed og forstår årsagerne til dem.

Ser vi på det konkrete forslag, Socialdemokratiet har fremsat, så tror vi ikke, at det vil løse problemerne. Det vil formentlig tværtimod forringe Danmarks muligheder for at bidrage til en løsning. Kommerciel tømmerhugst i troperne med henblik på eksport bidrager nemlig i realiteten kun i begrænset omfang til skovenes ødelæggelse.

Den væsentligste årsag er afbrænding af skov med henblik på inddragelse af jord til landbrug. Det er altså lokalbefolkningens muligheder for at overleve som landbrugsbefolkning.

Dernæst følger hugst af brænde til lokalt brug og hugst til græsning af kreaturer. Dette er en helt naturlig følge af øget befolkningstilvækst og har jo altså medført afskovning overalt i Den Tredje Verden.

Disse former for anvendelse af jorden opfylder befolkningernes akutte behov, som vi naturligvis ikke bare kan afvise. Den eneste måde at løse disse problemer på er at hjælpe dem med nye og forbedrede driftsformer i jordbruget, så de ikke får brug for at brænde regnskoven af for at få jord til landbrug.

Den kommercielle tømmerhugst har naturligvis også sin del af ansvaret. Men hvad er der ved, at vi ikke bruger tropisk tømmer, hvis skovene alligevel forsvinder, og hvis vi samtidig sætter os uden for indflydelse, rent bortset fra at et reduceret forbrug af tømmer ikke nødvendigvis fører til mindre ødelæggelse? Man kunne også forestille sig, hvis forslaget gik i opfyldelse, at japanerne fik langt billigere tropisk træ, og det er ikke meningen, for så er der færre til at gå efter det.

Som Svend Korsgaard, der er udsendt af FN og FAO for at hjælpe Malaysia til en bæredygtig udvikling af regnskoven, bemærker i Jyllands-Postens kronik den 3. februar 1991, kan Vestmalaysias regnskov på bæredygtig vis levere ca. 5 mio. m³ om året fra 2,5 mio. ha regnskov. Det er altså på bæredygtigt grundlag. Til sammenligning kan nævnes, at den danske hugst af gran, bøg og eg er ca. 2 mio. m³ om året.

Der er behov for en forceret og flersidig indsats i samarbejdet med de berørte lande. Spørgsmålet er kun, hvordan vi når det resultat, vi alle vil.

En gennemførelse af forslaget vil af producentlandene helt givet blive opfattet som et negativt svar på den positive holdning til en løsning af problemerne, som disse lande selv har givet udtryk for i ITTO, Den Internationale Tropiske Tømmerhandelsorganisation. I maj 1990 vedtog disse således, at alle regnskove skal være bæredygtige i år 2000.

Frem for at iværksætte en straffeekspedition over for ulandene ønsker regeringen at fremskynde arbejdet med bæredygtig anvendelse af tropeskovene og at yde bistand til fremme af arbejdet inden for ITTO og andre relevante internationale fora. Gennem bistand, gennem samarbejde, gennem fælles regler tror vi, at vi kommer længst.

[Miljøministeren]

Forslagets gennemførelse vil i øvrigt være i strid med den hidtil førte danske politik i forhold til ulandene. Et forbud eller en boykot er hverken ønsket af miljøorganisationerne eller af træbranchen på grund af dets mulige negative konsekvenser for regnskovene. Jeg skal henvisse til tidligere behandlinger i Folketinget og i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg af spørgsmålet om tropeskovene.

Forslagets gennemførelse vil også være i strid med den danske tradition, som går ud på, at vi prøver at opmuntre og ikke at straffe. Det vil altså stride mod den linje, vi har lagt for Danida-arbejdet.

Både i relation til EF og til det internationale samfund i øvrigt vil en vedtagelse af det foreliggende beslutningsforslag derfor isolere Danmark. Danmark har hidtil støttet arbejdet i EF-Kommissionen og en fælleseuropæisk strategi på området.

Det er et udmærket forslag, der stilles med hensyn til indkøb af træ. Jeg synes, vi skal se på mulighederne for at mærke træ med oplysning om oprindelse eller dyrkningsmetode. Men jeg er opmærksom på, at det desværre kan indebære en handelshindring og kan være i strid med EF's handelspolitik, og at vi kan blive pålagt en varselsforpligtelse i henhold til GATT-ordningen.

Det følger af EF-Domstolens praksis, at miljøhensyn i importlandet kan begrunde handelshindringer inden for EF. Det er bare et spørgsmål, om det er et dansk miljøhensyn, der kan bruges her.

Jeg synes, at vi skal se på mærkningsmulighederne – det er disse lande jo også selv interesseret i – ligesom i forbindelse med elfenben. Man kan se, hvad der egentlig er »bæredygtigt hugget tropisk tømmer«, og hvad der er, hvad jeg må kalde »hugget tropisk tømmer«. En mærkning vil betyde, at det andet træ vil glide ud, eller at man vil være opmærksom på, at man har købt det i skove, hvor det ikke er bæredygtigt produceret. Jeg er altså opmærksom på vanskelighederne med EF, men jeg synes stadig væk, vi skal se på muligheden.

Så er det i øvrigt væsentligt at skelne mellem udryddelsestruede arter og tropetræ i almindelighed, et forhold, som forslagens pkt. 2 er udtryk for.

Til forslagens pkt. 2 må desuden bemærkes, at betegnelsen mahogni dækker over flere arter,

hvoraf nogle er mere truet end andre. Spørgsmålet om eventuelt forbud mod handel med en del af disse arter behandles i øjeblikket inden for CITES, Washingtonkonventionen om forskellige importrestriktioner mod truede arter.

På denne baggrund vil jeg foreslå, at man lader forslagens pkt. 1 helt bortfalde og overlader forslagens pkt. 2 til behandling i CITES.

Så vil jeg afslutningsvis omtale nogle af de midler, som regeringen finder bør tages i anvendelse. Her vil jeg pege på, at vi i FN i 1992 afholder en konference om miljø og udvikling i Brasilien. Ved den lejlighed forventes to internationale konventioner, som vil være af stor betydning for de tropiske skove, klar til underskrift.

Det drejer sig for det første om en global konvention vedrørende beskyttelse og bæredygtig udnyttelse af biodiversiteten. De tropiske skove indgår som et væsentligt element i forhandlingerne om denne konvention. Danmark bidrager aktivt til dette arbejde.

For det andet drejer det sig om en global klimakonvention, hvis formål bl.a. vil være at modvirke global opvarmning som følge af drivhuseffekten. Da skovrydning i tropenerne er medvirkende til at udløse drivhuseffekten, og da etablering af ny skov kan modvirke det, så vil bevaring af skov, bæredygtig skovdrift, være emner for udarbejdelse af en skovprotokol i forbindelse med klimakonventionen. Også dette arbejde støttes aktivt af Danmark.

Konventioner gør det naturligvis ikke alene. Danmark støtter allerede udvikling af bæredygtig skovdrift i tropenerne. Det sker dels gennem den bilaterale danske udviklingsbistand, dels gennem støtte til en række internationale organisationers arbejde i sagen for FN-systemet, hvor man i øvrigt prøver at intensivere arbejdet med bevaring og bæredygtig drift af de tropiske skove.

En indsats mod ødelæggende tømmerhugst er også nødvendig, men den kan ikke stå alene, og den bør gennemføres i samarbejde med de suveræne lande, som råder over skovressourcerne; ellers kommer vi som kolonialister.

Danmark er medlem af ITTO, Den Internationale Tropiske Tømmerhandelsorganisation, som består af tømmerproducerende tropiske lande og lande, som forbruger tropisk træ. Her er man altså som nævnt blevet enige om at sørge for bæredygtighed inden år 2000, og vi vil

[Miljøministeren]

meget gerne medvirke i konventionen 1992 til, at tidspunktet rykkes frem.

Man er blevet enige om retningslinier for, hvad bæredygtig udnyttelse er, i de internationale fora, og det drejer sig om at få lavet en række projekter, som har til formål at føre disse retningslinier ud i livet. Dette arbejde med at føre retningslinierne for bæredygtighed inden for tropisk træ ud i livet støttes økonomisk af Danmark.

Inden for ITTO er man endvidere i færd med at kortlægge, hvilke mulige incitament der findes, med henblik på at fremme bæredygtig udnyttelse af de tropiske skove. Denne kortlægning ventes klar i løbet af nogle måneder.

Hvis Danmark på nuværende tidspunkt, hvor vi altså er i gang med alle disse ting, melder ud med et forbud mod anvendelse af regnskovstræ i offentlige institutioner, vil vi miste troværdighed og dermed indflydelse i ITTO, hvor vi er blandt de drivende kræfter. Lad os støtte de tropiske skove gennem det nævnte ITTO, gennem EF og gennem TFAP, der står for The Trouble of Forestry Action Programme, som er det internationale handlingsprogram for de tropiske skove, deres bevarelse og bæredygtige anvendelse, som administreres af FAO.

Så er det i øvrigt en overvejelse værd, om man over bistandsprogrammerne yderligere skal opprioritere den delmålsætning, der gennem dialog med det pågældende land fremmer en på lang sigt både økonomisk og økologisk bæredygtig udvikling.

Noget er vi enige om der skal gøres, og vi er enige om, at det skal gøres hurtigt. Derfor sætter jeg meget kraftigt på konventionen 1992, for som Amazonindianerne siger: Når man fælder skoven, falder himlen ned. Men det skal bare gøres, så Amazonindianerne kan bevare skoven og forbedre deres livsgrundlag. Derfor skal de såvel som alle andre regnskovseksporterende ulandsbefolkninger være med i løsningen og ikke få at vide, at der kun er problemer. Det bliver løsningen mere holdbar af.

Jeg håber, vi kan blive enige om at arbejde efter de retningslinier, regeringen har beskrevet her, i stedet for at gå enegang, hvad der sætter os uden for den indflydelse, vi alle ønsker.

Rønholt (KF):

Det Konservative Folkeparti forstår udmærket intentionerne i dette forslag. Vi er meget

enige i målene, men det kniber med enigheden, når det drejer sig om midlerne. Vi vil således meget gerne medvirke til den overordnede målsætning at forhindre, at der sker klimaforandringer, og at der sker en udnyttelse af nogle ressourcer, som skader klimaet, men som sandelig også er en trussel mod befolkningens ernæringsgrundlag og indtjeningsgrundlag.

Når der i forslaget peges på, at man kun skal anvende eller indkøbe materialer, som er produceret bæredygtigt, så spørger man sig selv, hvad begrebet bæredygtighed egentlig betyder. Jeg tror nok, vi alle sammen har en smule fornemmelse af det, men at forklare det entydigt er svært. Selv om man måske nok kunne nå til en konklusion om, hvad bæredygtighed betyder, når det drejer sig om produktion af træ og træprodukter i Danmark, behøver det ikke nødvendigvis at have den samme betydning i regnskovsbæltet.

I dag er der i Dagbladet Børsen et interview med den brasilianske miljøminister, José Lutzenberger, hvor der bl.a. står:

»Nu har de lært at dyrke jorden og gøde, høste og så, og de er lykkelige over, at de nu kan blive boende samme sted – og overleve.«

Og til sidst:

»Regnskoven må og skal bevares, og det bliver den, forsikrede Lutzenberger, inden han hastede hjemover.«

Hvis man læser hans interview med Børsen, får man helt klart det indtryk, at forslaget her ikke er det rigtige indgreb. Det er derimod uddannelse, forskning og mere viden, der er behov for.

Jeg har også lyst til at citere lic.agro. Svend Korsgaard, der er udsendt af FAO til Malaysia for at hjælpe med at forbedre den bæredygtige udnyttelse af regnskoven. Han siger til Jyllands-Posten den 3. februar 1991 bl.a.:

»Jeg forstår godt, at man i Danmark er bekymret over, at de tropiske regnskove ødelægges og forsvinder. I princippet støtter jeg helt de grønnes tropeskovskampagne, ledet af WWF, Verdensnaturfonden, og Regnskovsgruppen Nepenthes. Jeg holder utrolig meget af regnskoven, den er fascinerende, og så er den min arbejdsplads.

Derfor piner det mig, at den nyligt lancerede tropetømmerkampagne har misforstået, hvorfra truslen mod regnskoven virkelig kommer.«

Og han skriver videre:

[Rønholt]

»Men hvad skyldes skovens hastige forsvinden så? I perioden 1970-1990 er der hvert år forsvundet over 100.000 ha skov. 100.000 ha smuk, uerstattelig regnskov er gået op i røg hvert eneste år – og det fortsætter, indtil den sidste stump af lavlandsregnskoven er borte.

Hvorfor? Jo – og det er derfor, jeg er rystet – det hele sker i *landbrugsudviklingens* hellige navn.

Dette er truslen mod regnskovene: Landbrugsudviklingen – ikke tømmerhugst.«

Det strider endvidere mod de internationale GATT-regler.

Jeg vil gerne én gang til sige, at jeg tror, der er behov for bistand til og uddannelse af disse grupper af mennesker, som skal forstå at få et ernæringsgrundlag og et indtjeningsgrundlag, uden at det har nogen negativ sideeffekt.

Og så skal jeg i øvrigt blot henvise til den afvisning, som miljøministeren kom med. Det må endelig ikke misforstås, for jeg vil gerne gentage, som jeg startede med at sige, at det ikke er intentionerne, det er ikke målene, vi er uenige i. Det er midlerne.

Hanne Severinsen (V):

Også i Venstre deler vi bekymringen for, hvad der sker med vore regnskove. Det betyder jo meget for hele verdens udvikling, når vi ved, hvor vigtigt det kan blive at få stoppet den udvikling, så det ikke går galt. Så hvad angår intentionerne, er der sådan set ikke nogen uenighed.

Jeg kan helt tilslutte mig alt, hvad miljøministeren er kommet med af indvendinger. Jeg synes, vi fik en meget grundig gennemgang af, hvilke vanskeligheder der er ved at gøre det på den måde. Boykot virker modsat. Det betyder, at prisen på regnskovstræer falder, og da skoven alligevel bliver ryddet, betyder det altså bare, at den bliver brændt af.

Det er jo rigtigt, som hr. Rønholt sagde lige før. Det er landbrugsudviklingen, der først og fremmest er problemet, og det er så den, vi skal angribe, ved at prøve at finde en bæredygtig udvikling for de ulande.

Her er vi så ovre i hele ulandsbistanden, hvor jeg tror, det er utrolig vigtigt, at vi får ulandene som medspillere. Brasilien har eksempelvis fået en miljøminister, som er meget optaget af de problemer, og hvor man netop nu fra Brasiliens side kommer med andre signaler, end man tid-

ligere har gjort. Det er sådan nogle tendenser, vi skal gøre vores yderste for at støtte i vores ulandsbistandspolitik.

Jeg mener også, vi skal arbejde videre i alle de internationale fora, vi overhovedet kan, for at få vedtaget konventioner, der beskytter regnskovene. Vi skal dog passe på, at vi ikke er for farisæiske i vores forhold til ulandene på det punkt, for vi har jo også ryddet mange skove, dengang vi havde vores landbrugsudvikling.

Der skal en grundig dialog med ulandene til, og så skal vi prøve at se på de underliggende årsager til, at det går, som det går i disse år, og se, hvad vi kan gøre for at stoppe den udvikling. Så jeg er helt enig med miljøministeren: Det gælder om at finde den rigtige internationale strategi. Vi skal ikke sætte os uden for indflydelse ved bare at lave sådan en hovsalovgivning.

Det andet forslag, om oprindelsescertifikat, kan jeg selvfølgelig godt se der kan være noget i, men som også miljøministeren har redegjort for det, kan der blive problemer både med EF-regler og med GATT-regler. Det synes jeg i hvert fald vi skal se nærmere på, men det kan vi jo gøre i udvalget.

Gade (SF):

I SF ser vi det som positivt, at vi får en diskussion i Folketinget om anvendelse af regnskovstræ her i landet og dermed en diskussion om hele spørgsmålet om bæredygtigt skovbrug i forbindelse med regnskov.

Vi mener godt, forslaget kan bruges som udgangspunkt for en sådan grundig vurdering. Mulighederne skal undersøges for at opstille en samlet politik for regnskovens bevarelse: støtte til bæredygtig hugst i regnskovene og dertil knyttede foranstaltninger af politisk og økonomisk art, så det bliver muligt for ulandene, som det drejer sig om, at gennemføre en sådan politik.

I sidste samling stillede SF en forespørgsel om EF's politik på dette område. Den bortfaldt, idet valget kom imellem. Jeg vil godt her fremhæve, at jeg savner en ordentlig politik fra EF's side. EF har erklæret, at man vil gøre noget ved løsningen af disse problemer, men i praksis er EF's politik i høj grad den modsatte. EF's handelspolitik er med til at gøre det svært for disse lande at sælge deres varer. Jo mere forarbejdede trævarerne er, jo højere told bliver

[Gade]

der lagt på dem. Det fører til det modsatte resultat af en opmuntring til dem til at få et bæredygtigt skovbrug. EF har oven i købet givet støtte til decideret regnskovsødelæggelse i Carajas i Sydamerika. EF's politik i Sarawak er af en sådan art, at EF-Parlamentet har kritiseret den skarpt og ønsket den stoppet.

I det hele taget savnede jeg også i ministerens redegørelse en større fokusering på EF, fordi EF faktisk i høj grad gør det forkerte og er med til at føre en politik, der går i den forkerte retning. Det andet, jeg synes er spændende at lægge mærke til, når vi snakker om EF, er, at EF-Parlamentets miljøudvalg til dato har lavet det bedste forslag til en samlet politik på dette område. Det ville da have været spændende, om vores miljøminister havde sagt, at det var det forslag, Danmark ville føre frem.

I praksis vil forslaget punkt 1 nok betyde et forbud mod import af træ til offentligt formål. Det kan være, at vi skal vælge det middel, men det er vigtigt at få sagt her, at midlet skal ses i sammenhæng med en helt samlet regnskovsstrategi fra dansk side. Der er mange ting, der er brug for, bl.a. forhandlinger om en adfærds-kodeks for træ-, møbel- og byggebranchen, for det er jo ikke det offentlige, der er den største forbruger af regnskovstræ. Vi har en meget stor industri. I virkeligheden er vi et af de lande i verden, som bruger mest regnskovstræ, og så holder man industrien, som tjener penge på det, helt fri. Det synes vi ikke kan gå, og det er noget, vi må kigge på i udvalget.

Vi mener, der er brug for en ændret handelspolitik, hvori elementer fra forslaget også kan komme på tale. Der er brug for at kigge på Danidmidler, som miljøministeren også var inde på, og for at vurdere den indtil nu gjorte indsats i ITTO, FAO og Verdensbanken.

I det hele taget var der brug for, at vi fra dansk side fik lavet en regnskovspolitik, i høj grad koblet sammen med indsatsen både i EF, FN, ITTO m.v. I den forbindelse vil jeg godt sige til ministerens bemærkninger om, at vi bliver sat uden for indflydelse, hvis vi vedtager noget som dette, at jeg ikke forstår det. Man skal passe på i diskussioner, der er internationale på miljøområdet, ikke at se bort fra, at det også betyder noget, at vi anviser veje, der er brugbare for mennesker her i landet. I den sammenhæng har jeg givet et positivt signal til forslaget, der ligger her om mærkningsbestemmelser, fordi

der så bliver noget for almindelige mennesker i Danmark at tage stilling til. Jeg synes bare ikke, at vi kan vedtage det, uden at vi også tager fat på det store problem, som vedrører almindelige mennesker, at de fleste kævlere, der bliver sejlet hertil, bliver brugt i industrien. Danmark tjener masser og store penge på at sælge forarbejdet regnskovstræ, mens ulandene bliver lukket ude fra EF's markeder, bare de skærer regnskovstræet i brædder.

Niels Højland (FP):

Først skal jeg sige på Fremskridtspartiets vegne, at vi faktisk er næsten enige med miljøministeren på dette område. Jeg tror ikke, der er et eneste af Folketingets medlemmer, der er interesseret i, at truede planter, træarter eller dyr skal forsvinde fra Jordens overflade. Det er der ingen der kan være interesseret i. Som det også er sagt her fra talerstolen for lidt siden, er det den udnyttelse af jorden derude, der bærer den største del af skylden. Det er der slet ingen tvivl om. Der finder afbrænding sted hver eneste dag året rundt derude, og mange steder udvider ørkenen sig med en tilsvarende hastighed. Det er der ingen der kan være interesseret i, og det er klart, at vi skal forsøge at afhjælpe disse problemer.

Det er også klart, at vi i Danmark ikke kan lave en lovgivning, som rammer vor industri på uhensigtsmæssig måde. Vi har i mange år haft tradition for dygtige håndværkere inden for møbel- og træindustrien. Det er rigtigt, som fru Hanne Severinsen var inde på for lidt siden, at vi har jo også fældet mange træer her i Danmark. Man kan bare kigge rundt her i folketingsalen. Hvor mange egetræer har ikke mistet livet under det? Det har Danmark jo nok ikke lidt så meget under, som man kan komme til at lide under derude, men vi er nødt til at hjælpe de mennesker på en anden måde end ved at lave en restriktiv lovgivning, så vi eventuelt ikke kan importere disse træsorter. Træbranchen her i Danmark må have de samme vilkår som i de lande, vi skal konkurrere med og sammenligne os med.

Men det er klart, at vi fra Fremskridtspartiets side mener, at der er et problem, som vi også vil være med til at løse.

Addi Andersen (CD):

Vi ved alle, at bevarelse af regnskoven er

[Addi Andersen]

vigtig. Den bedste og eneste måde at skabe forståelse for problemet på, er et tæt samarbejde med de lande, der skal overbevises om de katastrofale følger af regnskovenes forsvinden.

Der vil i 1992 blive afholdt en global FN-konference om miljø og udvikling. Denne konference skal afholdes i Brasilien, og her kan Danmark være med til at påvirke regnskovslandene i positiv retning.

Centrum-Demokraterne mener, at et eventuelt forbud i EF mod indkøb af træ fra regnskovslandene skal behandles med varsomhed, da flere af landene har en vigtig indtægt fra salg af træ.

Selv om der er gode intentioner i Socialdemokratiets forslag, kan CD ikke støtte det.

Lone Dybkjær (RV):

Man kan jo virkelig indimellem høre meget. Ørerne var ved at falde af mig, da jeg hørte Fremskridtspartiet. Det er sådan set en kompliment til Fremskridtspartiets holdning på dette felt. Jeg synes ikke, at Fremskridtspartiet sædvanligvis udviser så stor miljøforståelse, så det vil jeg da gerne kvittere og takke for.

På linje med, hvad andre ordførere har været inde på, er vi enige om målet. Vi skal selvfølgelig beskytte regnskoven, men vi er skeptiske over for de midler, der er foreslået i beslutningsforslaget. Det er måske lidt hastigt udarbejdet, men det er sådan set da o.k., fordi det giver anledning til, at vi får drøftet dette spørgsmål. Det er jo i sig selv utroligt vigtigt.

Det var svært umiddelbart at gennemskue miljøministerens tale. Jeg var i hvert fald ikke i stand til i farten at vurdere, om talen var offensiv nok. Jeg er godt klar over, at miljøministeren sagde en hel del om en række initiativer. Men jeg har ikke set miljøministerens besvarelse og har derfor ikke haft lejlighed til at arbejde med den. Derfor kan jeg ikke sige, om den er offensiv nok.

Min umiddelbare fornemmelse er, at den ikke er offensiv nok på EF-området. Det kan være, at jeg tager fejl, og det kan vi jo så arbejde mere med i udvalget, men jeg tror, at det er helt nødvendigt, at vi er meget offensive på EF-siden, hvis vi skal opnå noget. Det gælder selvfølgelig ikke bare dette spørgsmål, men det gælder også det spørgsmål.

Jeg synes, at vi under udvalgsarbejdet skulle prøve at se, om vi ikke kunne få fastlagt den

overordnede strategi, som også SF var inde på, og som vel i virkeligheden er det, der også har båret dette forslag fra Socialdemokratiet. Man kunne jo forestille sig, at vi sluttede behandlingen af forslaget her med en beretning, hvor vi ligesom lagde rammerne for en strategi på dette felt, og så ville vi jo have opnået ganske meget. Det vil være min anbefaling til det videre arbejde, at vi i udvalget prøver at finde frem til en samlet offensiv strategi.

(Kort bemærkning).

Niels Højland (FP):

Det er da klart, hvis nogen kommer til at læse i avisen eller et andet sted, at Fremskridtspartiet nu er blevet rost af en tidligere radikal miljøminister, at der nok kan være nogen, der går tilbage og læser, hvad Fremskridtspartiet har sagt.

Men jeg står ved hvert ord, jeg har sagt. At Fremskridtspartiet er positiv over for dette, er noget, jeg tror vi er i mange sager. Vi er i hvert fald realistiske. Som jeg også sagde før, er det ikke import her til landet og til den vestlige verden, der gør, at regnskoven er truet. Det tror jeg ikke, men vi skal have udnyttet dette træ på en god måde, og det tror jeg ikke vi gør. Vi løser ikke problemet med dette forslag, det tror jeg ikke. Men vi vil se positivt på disse ting.

Lysholm Christensen (KRF):

Fra Kristeligt Folkepartis side skal det ikke mangle på sympati for det anliggende, som Socialdemokratiet her rejser med beslutningsforslaget.

Det er uhyggeligt at være vidne til den hast, hvormed man rydder regnskoven rundt om i verden. Det er et uhyre stort problem, som vi naturligvis skal forholde os til. Der sker umådelig stor skade på naturen. Der sker en kraftig erosion som følge af rydningen. Der er dyr og planter, som lider ubodelig skade.

Men jeg tror, vi må sige, at Socialdemokratiet griber fat et forkert sted, for det er for så vidt ikke handelen med tømmer, der er det store problem. Problemet er jo, som andre ordførere også har været inde på, den afbrænding, der finder sted for at skaffe noget landbrugsjord. Det er her, den langt overvejende del af problemet ligger.

Det er med dette problem som med så mange andre: vi kan ikke løse det alene fra dansk side.

[Lysholm Christensen]

Det må ske i international sammenhæng. Derfor mener vi, at dette forslag af den grund heller ikke er egnet, for vi kan ikke komme ret langt bare ved at lave kraftigere restriktioner i vort land.

Jeg er opmærksom på, at pkt. 2 i beslutningsforslaget har et EF-perspektiv, specielt når det gælder mahognitræ, men det er ikke tilstrækkeligt blot at stoppe dér, når vi snakker om det internationale.

Miljøministeren var i sin tale inde på alle de mange seriøse internationale bestræbelser, der allerede er i gang. Det var en meget grundig og nyttig gennemgang, vi fik. Den vil jeg gerne takke for, og der er ingen grund til at gentage alle de mange initiativer, som er i gang. Der sker en hel del, som jeg ser på med meget stor sympati, og dér må vi også med glæde konstatere, at Danmark er langt fremme, er i forreste række, når det gælder indflydelse i disse forskellige internationale fora.

Nej, det, Danmark kan gøre, ligger nok på andre planer. Lad mig nævne nogle enkelte ting:

Det, disse lande har brug for, er jo rimelige priser for den hugst, som er helt rimelig og vel også nødvendig for at vedligeholde skoven. Den kan sagtens ske på en bæredygtig måde. Vi skal sikre dem en rimelig pris for det tømmer, så de ikke har behov for at rydde skoven for at bruge det til landbrugsjord. Altså et rimeligt økonomisk udbytte af skoven må vi prøve om vi kan sikre disse folk.

Vi bruger en masse ulandsmidler til forskellige formål rundt omkring i verden. Der er måske nok også yderligere ulandsmidler, som kan nyttiggøres på dette område f.eks. til uddannelse.

Det kunne også være, vi skulle have fat i det problem, som hr. Gade var inde på med forarbejdningen af tømmeret. Det er helt urimeligt, at denne forarbejdning ikke kan ske i ulandene. Det er tåbeligt at importere kævlerne til Vesten, skære dem op her og så bare kassere affaldet. Den forarbejdning kunne lige så godt ske derude i landene. Herved kunne der skaffes nogle arbejdspladser, og træaffaldet kunne bruges til afbrænding, til opvarmning, og hvad de har brug for, altså en bestræbelse i retning af at skaffe nogle arbejdspladser på stedet.

Det er bare nogle enkelte eksempler, jeg her nævner. Der er sikkert mange flere, som kan tages i anvendelse for at hjælpe landene til en bæredygtig hugst af deres regnskove.

Vi tror altså ikke, at beslutningsforslaget, som det ligger, løser problemet, men vi medvirker meget gerne til nogle konstruktive løsninger på dette alvorlige problem.

Beslutningsforslaget har også haft en positiv effekt på en anden led, som jeg godt vil nævne. Det er den debat, som er kommet i gang i dagspressen og i tidsskrifter. Der trængtes nok til lidt oplysning om, hvori problemet egentlig består. Jeg synes, at den debat, der er i gang, er nyttig, og jeg håber virkelig, at dette forslag kan sætte noget i gang i retning af løsningen af problemet på længere sigt.

Dorte Bennedsen (S):

Jeg kan da takke samtlige ordførere for al den – oplevede jeg – dybtfølte bekymring, der er blevet lagt frem heroppefra. Jeg kan så derudover beklage, at det ikke blev til så meget andet end bekymringen.

Jeg kan undre mig over, at dette lille fredsommelige beslutningsforslag alligevel kunne få så stærke ord frem. Man talte om forbud og boykot og om, at sådan noget skulle man ikke. Ministeren talte om, at den tid var forbi, da den store hvide mand kom og dikterede ulandene osv. osv.

Det er altså i al fredsommelighed et forslag, der går ud på, at offentlige og halvoffentlige danske institutioner ikke skulle købe andet træ end det, der var bæredygtigt produceret. Der er ikke talt om forbud, der er ikke talt om boykot, der er ikke talt om alle disse ting i forslaget.

Og nu har flere af ordførerne citeret Svend Korsgaards artikel fra Jyllands-Posten. Jeg har fulgt med, og det har da været nogle helt korrekte citater. Der er bare ét citat, det undrer mig at man ikke har taget med, og det er mod slutningen af artiklen, hvor Korsgaard skriver:

»Den danske import er på ca. 4 pct. af den samlede bæredygtige vestmalaysiske tømmerhugst. Det vil sige, at vi mageligt kunne få alt vort tropiske træ fra Vestmalaysia, uden at de faktisk kunne mærke det.«

Her er der måske ikke de helt store revolutionerende problemer som skitseret af nogle af ordførerne ved at indføre dette. Men jeg undrede mig egentlig meget over ministerens tale, for hvis jeg ikke hørte helt fejl – og det tror jeg ikke jeg gjorde – sagde han hen mod slutningen, at han godt ville se på at lave nogle mærkningsmuligheder. Det er jo for så vidt det, vi beder

[Dorte Bennedsen]

om. Der skal være nogle mærkningsmuligheder. Træet skal være mærket, så man kan sikre sig, det er bæredygtigt produceret, og jeg har meget svært ved at forstå, at man ikke kunne tage det her skridt.

Det er ikke, fordi vi er så naive, at vi forestiller os, at dette forslag vender op og ned på hele verden, men det har måske først og sidst en signalværdi. Det er en signalværdi i retning af at sige: Danmark er optaget af det, og Danmark vil godt gå i spidsen. Når ministeren opremsrer alle disse udmærkede initiativer, spiser jeg en god portion brød til, fordi vi godt ved, at den regnskovshandlingsplan, der ligger, ikke er tilstrækkelig god, ikke er tilstrækkelig effektiv.

Ministeren opremsede en masse initiativer rundt om i ITTO – og hvad de hedder alle disse organisationer – men hvad er Danmarks aktive holdning? Er, som den radikale ordfører også gav udtryk for, Danmark offensiv her? Hvad er vores stillingtagen? Der blev sagt, at man diskuterede spørgsmålet om forbud mod visse mahognisorter. Hvad gør Danmark dér? Hvad er Danmarks holdning? Har det åbnet munden i disse forhandlinger? Det, det drejer sig om, er, at vi ikke bare, om jeg så må sige, kører med som halehæng i disse internationale sammenhænge, men at vi tør være i spidsen, at vi tør foretage os nogle ting og sige, at nu skal disse problemer løses. Det tror jeg er meget væsentligt.

Jeg kan jo godt lægge tal sammen og se, at dette forslag, som ligger her, ikke har nogen muligheder for at blive vedtaget. Det mener jeg ikke er nogen voldsom stor ulykke. Jeg synes, det var en spændende tanke, som jeg meget gerne vil tage op, som fru Lone Dybkjær kom med, nemlig: Hvis der kom det ud af dette forslag, at Folketinget faktisk for det første diskuterede det og for det andet får lagt en ordentlig offensiv handlingsplan for, hvad vores politik skal være på dette område, ville jeg være meget godt tilfreds. Det vil givetvis også skulle indebære ministerens medvirken – om ikke andet, så fordi vi skal have en række oplysninger fra ministeren også. Jeg håber meget, at ministeren vil gå ind i et stykke konstruktivt arbejde omkring en sådan planlægning.

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan sige til fru Dorte Bennedsen, at jeg markerede meget tydeligt i min tale, at jeg synes, der skal gøres noget ved problemet. Derfor

er det ikke så underligt, at jeg også er villig til at medvirke til enhver form for løsning af det. Det burde ikke være overraskende.

Det, jeg har talt om i min tale, var: Hvad er så den rigtige løsning? Her synes jeg det er forkert af fru Lone Dybkjær at hævde, at regeringen ikke fremlagde nogen løsningsmuligheder og nogle aktioner. Tværtimod var der adskillige steder, hvor jeg nævnte, at vi agerede, og at vi havde en aktiv politik for at sikre en bæredygtig udvikling. Jeg kan gennemgå dem alle sammen én gang til, hvis det skal være.

Jeg sagde også, at jeg meget gerne ville se på mærkning, men jeg gjorde opmærksom på i min tale, at mærkning i dag kunne indebære, at vi fik kritik for, at den ville være en handelshindring og dermed komme i strid med EF's handelspolitik. Vi ville i hvert fald blive pålagt en varselsforpligtelse inden for GATT, som hr. Gade jo er så interesseret i for en bedre forhandlingsudgang af GATT-forhandlingerne. Det var tydeligt. Så kan det ikke være rigtigt, at vi samtidig skal blæse på de varselsforpligtelser, der ligger inden for GATT-ordningen. Jeg sagde også, at mærkningen kunne komme til at betyde, at vi fik problemer med EF-Domstolens praksis, fordi vi ikke kunne hævde, det var af hensyn til miljøet i vores land.

Men det er sådan, at mærkningen er – sådan som jeg har kunnet sætte mig ind i sagen – noget, der er på vej frem, og som vi gerne vil medvirke til. Det sker faktisk i Den Tredje Verden med mange af deres produkter, at de foretrækker en mærkning på det, der er bæredygtigt, f.eks. nedlagt vildt eller bæredygtigt fældet træ. Det er de på vej til at ønske, og vi kan lige så godt hjælpe dem med at få den rigtige udnyttelse af mærkningen, således at de, som køber den slags træ, ved, om de har købt det som noget, der er bæredygtigt hugget. Det vil vi gerne medvirke til, men jeg gjorde opmærksom på, at der altså er både EF-problemer og GATT-problemer i det. Derfor er det noget, jeg meget gerne vil medvirke til at belyse i udvalget.

Omkring mærkningen vil jeg da sige, at det er industrien formentlig og ITTO indstillet på. Vi kan se Brasiliens miljøminister i en af aviserne i dag citeret for virkelig at ville gøre meget for at bevare regnskovene. Så jeg tror, at hvis vi arbejder internationalt, får vi en forbedring, der er varig, frem for at vi slår et slag i luften.

[Miljøministeren]

Når jeg nævner EF, kan hr. Gade have ret i mange af sine indvendinger, men EF er på vej til at ændre sin politik, og den ændring vil denne regering naturligvis medvirke til. Jeg kan nævne, at EF og Verdensbanken i dag er på vej til at støtte en bæredygtig udvikling af de tropiske skove i Brasilien med betragtelige beløb. Beslutningen er ikke truffet, men sonderingerne er i gang, og det vil vi gerne medvirke til. EF-Parlamentets beslutning skal jeg meget gerne medvirke til at belyse i udvalget.

Så vil jeg gøre opmærksom på, at Danmark både fra industriens side og politisk støtter den bæredygtige udviklingsbestrebelse i ITTO, hvor man fra producentlandenes side ønsker, at alt skal være bæredygtigt i år 2000. Jeg ønsker det fremskyndet, men det kan vi ikke fremskynde selv. Det kan vi kun fremskynde gennem ITTO.

Jeg gjorde opmærksom på, at Danmark har en aktiv høj profil i FN i forbindelse med klimakonferencen. Vi har det i FAO, vi har selv på eget niveau en aktiv indsats i Danida, hvor vi støtter lande med konkrete projekter omkring regnskovene. Vi skal også have det ind i vores bistandsprogrammer, hvor vi i forbindelse med bistand også gør opmærksom på ønsket om en bæredygtig udvikling af regnskovene.

Jeg tror, at man må kunne sige, at regeringen er på vej både internationalt – her kommer vi længst – og gennem Danida nationalt. Jeg ser ikke rigtig nogen grund til min forgængers kritik af en manglende politik, og jeg har da ikke i mine mapper, som jeg har overtaget, fundet mere politik end det, jeg selv har lagt frem i hvert fald, og det er da i hvert fald en trøst.

Vi skal arbejde videre med problemet, men jeg synes, at forslaget ikke er med til at løse det.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil sige til fru Dorte Bennedsen, at det kunne være en udmærket idé, hvis vi kunne bruge udvalgsarbejdet til at få lavet en samlet regnskovspolitik. Hvis det ikke kan lade sig gøre, mener jeg, at vi så på et tidspunkt må have en forespørgsel, så vi kan få en politik lagt fast i gode og klare hovedpunkter, som tager alle elementer med.

Må jeg sige til ministerens sidste bemærkning om, hvad der ligger i ministerens skuffer, at jeg er orienteret om, at der skulle ligge to ting

deri fra forgængerens, fordi det er noget, vi har rejst før.

Den tidligere miljøminister har lovet at tage kontakt til den hollandske miljøminister med henblik på at få EF til at føre en bedre regnskovspolitik. Det er det ene, og det vil jeg så spørge om, hvordan ministeren vil følge op. Jeg siger det, fordi jeg synes, der var alt for lidt om EF, som trods alt importerer 30 pct. af det træ på verdensbasis.

Det andet, som ministerens forgænger har lovet, er i EF at rejse spørgsmålet om denne jernmine i Carajas, som jeg talte om før. EF har støttet jernmineprojektet sammen med Verdensbanken, et jernmineprojekt, hvor man fyrrer med regnskovstræ.

Jeg formoder, at skufferne i Miljøministeriet er af en sådan art, at de løfter bliver ført ud i livet. Jeg håber også, at der også er sket andet, end at løfterne er givet, at Danmark faktisk har fremført de to ting her, som vi har fået løfte om tidligere.

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Hr. Gade nævner, at der er to ting, han ønsker vi skal gøre, og som han mener min forgænger var i gang med at gøre. Det ene var i forbindelse med den hollandske minister, og den kontakt er taget. Vi ønsker i EF at samarbejde ikke bare med Holland, men med alle EF-lande om at udvikle en regnskovspolitik, og jeg nævnte jo politikændringen i forholdet til Brasilien.

Om Carajas er jeg informeret om, at vi har været med til at rejse ønsket om en anden politik i forhold til Carajas inden for EF. Det er klart, at man da i udvalget kan få et notat om, hvad vi har gjort i de to tilfælde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L. 107:

Forslag til lov om ændring af lov om Kongeriget Danmarks Fiskeribank.

Af fiskeriministeren (Kent Kirk).

(Fremsat 30/1 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Henrik Dam Kristensen (S):

Lovforslaget om Kongeriget Danmarks Fiskeribank er et eksempel på, at tiden kan betyde mere fornuftige tiltag. Fiskeriministerens oprindelige ønske var en privatisering af Fiskeribanken, og det er nu ændret ifølge forslaget til noget mere fornuftigt.

Baggrunden for lovændringen er ellers trist nok. Fiskeribanken har nu igennem nogle år givet underskud. Det er et af mange tegn på, at dansk fiskeri har problemer i disse år.

Lovforslaget indeholder tre elementer. Fiskeindustrien skal ikke længere kunne få lån i Fiskeribanken. Det må være en naturlig konsekvens, når loven skal revideres, for industrien har ikke benyttet sig af muligheden i særlig stor udstrækning. Lovforslaget vil også betyde, at Fiskeribankens bestyrelse udvides. Det betyder, at to af medlemmerne skal have indsigt i lånevirkksomhed i private pengeinstitutter. Det må også siges at være en naturlig konsekvens, ikke mindst set i forhold til forslaget tredje element, hvori det foreslås for at mindske tabene, at det private engagement i långivningen øges. Det betyder, at de private pengeinstitutter vil få et større medansvar. Forhåbentlig vil de igennem deres samlede kendskab til låntageren kunne sikre, at der i fremtiden ikke bliver så mange konkurser.

Princippet i lovforslaget kan Socialdemokratiet tilslutte sig, men der er nogle ting, vi i udvalgsarbejdet vil søge klargjort, ikke mindst hvad udtrykket »passende bankgaranti for en del af lånet« dækker over.

Fiskeriministeren er gået væk fra privatisering af Fiskeribanken. Det er vi i Socialdemokratiet tilfredse med. Vi vil sikre, at det ikke bliver gennemført i det skjulte med vedtagelsen af lovforslag nr. L 107.

Med disse bemærkninger vil Socialdemokratiet tilsiige positiv medvirken i udvalgsarbejdet.

Ahlmann-Ohlsen (KF):

Dette lovforslag om ændring af lov om Danmarks Fiskeribank støtter den konservative folketingsgruppe. Vi synes, at det er fremsynet og fremadrettet, at fiskeriministeren nu søger at drage ekspertise ind udefra, således at man kan få lejlighed til at behandle de problemer, som fiskeriet har i relation til Fiskeribanken, optimalt.

Vi synes ligeledes, at det er klogt fortsat at følge udviklingen, og tilslutter os den idé, som nogle måske tidligere har været lidt kritiske over for, om at trække fiskeindustriens finansieringsbehov ud af lovens grundlag. Vi tror, at det er rigtigt, al den stund erfaringen jo viser, at fiskeindustrien klarer sine finansieringsbehov via de almindelige bankkanaler, der nu også bliver afgørende og får indflydelse på udviklingen i den ny form, som Danmarks Fiskeribank vil få.

Den konservative folketingsgruppe kan som sagt støtte lovforslaget.

Svend Heiselberg (V):

Venstre kan støtte lovforslaget.

Jeg har forstået lovforslaget således, at man vil begrænse statens tab, men jeg vil gerne sige, at jeg ikke synes, at det er store tab, som Fiskeribanken har haft, når man tænker på den store omstrukturering, der har fundet sted inden for dansk fiskeri.

Hvis man skal prøve at se på de tab, som Danmarks Fiskeribank har haft i forhold til de tab, som private pengeinstitutter har haft, så må vi sige, at det er meget, meget små tab, der har fundet sted i Fiskeribanken. Jeg synes, at der er grund til at takke vore pengeinstitutter, fordi de har strakt sig så langt, som tilfældet har været. Det havde set dårligt ud for dansk fiskeri, for erhvervsfiskerne og for fiskeindustrien, men også for lokalsamfundene, hvis de ikke havde strakt sig så langt, så derfor er det godt, at der er nogen, der har været beredvillige og har løbet nogle risici.

Men nu er der så fremsat et lovforslag, som begrænser statens tab yderligere, og det er så nok godt alt sammen. Vi må nok sige, at når vi er i den situation, at vi ikke kan tilpasse fiskekvoterne til fiskerflåden, så må vi forsøge at tilpasse fiskerflåden til fiskekvoterne.

Jeg er også nødt til at sige, at hele den omstrukturering, som finder sted og skal finde sted